PM

UPPDRAG	UPPDRAGSLEDARE	DATUM
Hornsgatan ny bro över Säveån	Magnus Olsson	2020-09-18
UPPDRAGSNUMMER	UPPRÄTTAD AV	
12708665	Johanna Ek	

Inventering och bedömning av hantering av invasiva artförekomster vid Hornsgatan, Göteborg stad

Inför brobygge över Säveån vid Hornsgatan i Göteborg stad har länsstyrelsen villkorställt att en bedömning gällande risken att spridda den invasiva arten jätteloka genomförs inom projektet. Därför genomfördes en förstudie gällande tidigare kända lokaler och fynd av arten i området via Artportalen.se samt genom kommunikationer med Stadens park- och naturförvaltning. Området besöktes även i fält 2020-09-18 för att registrera eventuella okända förekomster av arten samt andra invasiver.

Resultat

Resultatet av förstudien visade att det fanns flera tidiga fynd i Artportalen.se i närområdet men inga inom den aktuella inventeringsytan (se figur 1). Samtliga av dessa är dock gamla fynd (registrerade innan år 2000) med osäker status i dagsläget. Från park-och naturförvaltningen framkom det att det finns flera ytor i närområdet som aktivt bekämpas för jätteloka (se figur 2) och en av dessa ytor ligger inom inventeringsområdet för fältbesöket. Denna yta är ca 190 m^2 stort och ligger precis intill planerat brofäste på norra sidan Säveån (se figur 3). Övriga ytor som har aktiv bekämpning överensstämmer delvis med de tidiga fynden som finns registrerade i Artportalen.se.

Enligt uppgifter från Svensk Markservice som genomför den årliga bekämpningen så kvarstod ett bestånd på ca 20 m^2 efter 2019 sista fältbesök i augusti inom inventeringsytan. Vid fältbesöket 2020-09-18 kunde inga ovanjordiska plantor noteras på ytan (se figur 4). Däremot hittades två enskilda plantor av jättebalsamin på den norra sidan av Säveån, samt en större yta med spridda förekomster på södra sidan av Säveån. På den södra sidan hittades även två enskilda plantor av jätteloka och två okända trädgårdsbuskar av familjen *Cornus sp*.

Sweco
Skånegatan 3
Box 5397
SE-402 28 Göteborg, Sverige
Telefon +46 (0)31 62 75 00
Fax
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Johanna Ek
Miljökonsult, ekolog

Mobil +46 (0)708 11 83 02
johanna.ek@sweco.se

Figur 1. Område inventert i fält efter invasiva arter samt tidigare fynd av jätteloka registrerade i Artportalen.se.

Figur 2. Röda ytor bekämpas årligen av Göteborgs kommun för jätteloka.

Figur 3. Invasiva artförekomster inom och i anslutning till inventeringsområdet, där prickar utgör fynd av enskilda plantor.

Figur 4. Yta vid Hornsgatan som kommunen årligen bekämpar jätteloka på. Foto taget 2020-09-18.

Slutsatser och rekommendationer

Både arten jätteloka (*Heracleum mantegazzianum)* och jättebalsamin (*Impatiens glandulifera*) är med på EU:s förteckning över invasiva främmande arter och omfattas därmed av förordning om invasiva främmande arter (2018:1939). Därmed måste arterna hanteras på ett sådan sätt att spridning av dem undviks. Då ytorna längst med Säveån har längre historik av förekomst av arten jätteloka och flera tidigare kända bestånd både inom och strax utanför inventeringsområdet, är det troligt att samtliga massor i inventeringsområdet har potential att innehålla en fröbank av arten. Detta gäller främst massor från det intilliggande grönytorna och strandkanten. Jättebalsamin förekommer även spritt längst strandkanterna och Säveån utgör troligen en spridnings korridor för båda arterna.

Djupet på massor som kan innehålla en fröbank av de invasiva arterna kan variera, beroende på hur mycket massorna har rörts om historiskt. Generellt behövs 0,3–0,5 m av översta jordlagren hanteras som att det har förhöjd risk att innehålla invasiva fröer och växtdelar. Vid det lägre spannet kan det bli aktuellt att efter byggskedet återkomma till platsen för att bekämpa enskilda plantor som kan ha kommit upp.

Masshanteringen inom projektet bör anpassas utifrån riskerna för förekomst av invasiva arter. Berörda massor bör skickas på destruering eller förläggas under ett tjockare lager av ”rena” massor för att inte riskera att sprida arterna i området vidare. Användning av markduk kan även vara lämpligt för att förhindra vidare spridning om brist på rena massor uppstår och det ej är möjligt att skicka på destruering. Vid arbeten nära strandkanten bör särskild hänsyns tas för att minimera risken att massorna och fröbanken riskerar att sprida sig nedströms.